

*Szlakiem
perł architektury
wiejskiej
województwa
zachodniopomorskiego*

Opracowanie:

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
73-134 Barzkowice, tel. 91 561 37 00 do 02, fax 91 561 37 91
e-mail: barzkowice@home.pl
www.zodr.pl

Opracowanie redakcyjne i zgromadzenie materiałów:

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki
Ewelina Gielmuda, Beata Janiszewska

Współpraca w opracowaniu merytorycznym i graficznym:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
Wydział Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Marcin Krawczyk, Paweł Kuźniar

Fotografie:

Prace nadesłane przez uczestników konkursu pn. „Szlakiem pereł architektury
wiejskiej województwa zachodniopomorskiego” - 2012 r.

Opracowanie graficzne:

Drukarnia Ina Press
ul. Różana 2A, 73-110 Stargard Szczeciński

Druk:

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe ZAPOL
al. Piastów 42, 71-062 Szczecin

Nakład 500 szt.

ISBN 978-83-61534-74-7

Szlakiem pereł architektury wiejskiej województwa zachodniopomorskiego

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Urząd Marszałkowski
Województwa Zachodniopomorskiego

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: **Europa inwestująca w obszary wiejskie**
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - **Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**

Barzkowice 2012 r.

Szanowni Państwo,

z radością oddajemy w Wasze ręce album podsumowujący realizowany przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach konkurs „Szlakiem pereł architektury wiejskiej województwa zachodniopomorskiego”.

Znajdziecie w nim piękno naszych wsi, uchwycone na fotografiach i pracach artystycznych. Ich autorzy - mieszkańcy obszarów wiejskich naszego regionu – odkrywają przed nami miejsca, których większość z nas nie zna, pozwalając poznać inne, urzekające pięknem oblicze Pomorza Zachodniego.

Jestem pełen podziwu dla ich talentu i pragnę jednocześnie podziękować za wkład w promocję walorów turystycznych województwa zachodniopomorskiego. To niezwykle istotne aby działania promocyjne podejmowane przez samorząd miały wsparcie i zaangażowanie mieszkańców regionu.

Pozostaje mi zaprosić Czytelników do lektury albumu i poznawania niezliczonych pereł architektury, które zdobią nasze „małe ojczyzny”.

Olgierd Geblewicz
Marszałek Województwa
Zachodniopomorskiego

„Cudze chwalicie, swego nie znacie. Sami nie wiecie, co posiadacie”.

Te słowa życiowej mądrości, które znajdujemy w wierszu „Wieś” Stanisława Jachowicza oddają istotę realizacji naszego konkursu. Choć dzisiaj coraz częściej spotykamy się z pojęciem patriotyzmu regionalnego i coraz częściej mamy świadomość tego co wartościowego posiadamy to nie do końca sami potrafimy to wyeksponować.

Publikacja, którą trzymają Państwo w rękach powstała jako uwieńczenie realizacji konkursu „Szlakiem pereł architektury wiejskiej województwa zachodniopomorskiego” realizowanego dzięki dofinansowaniu z funduszy Sekretariatu Regionalnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

Celem realizacji naszego konkursu była prezentacja prac o architekturze wsi, zaakcentowanie atrakcyjności terenów wiejskich Pomorza Zachodniego, a także zaangażowanie społeczności wiejskiej w promocję regionu.

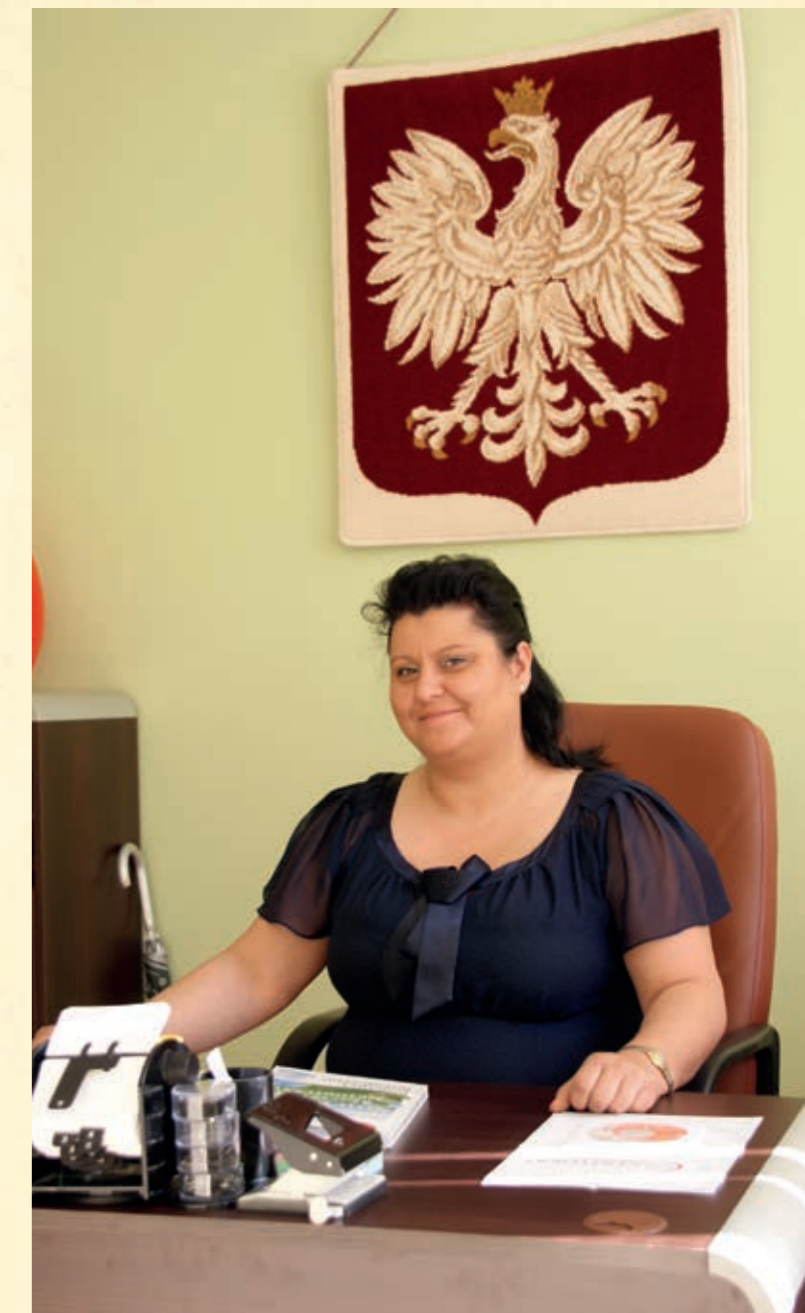
Jako przewodnicząca Komisji Konkursowej byłam mile zaskoczona poziomem nadesłanych prac.

Wspólnie z pozostałymi jurorami oceniliśmy nadesłane prace konkursowe nie tylko pod kątem profesjonalizmu wykonania, ale także pod kątem tego co zostało na nich przedstawione.

Serdecznie zapraszam do lektury.

Łucka

dr inż. Irena Agata Łucka
Dyrektor ZODR

Szlakiem pereł architektury wiejskiej województwa zachodniopomorskiego

Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Zachodniopomorskiego wspólnie z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach zorganizował konkurs pn. „Szlakiem pereł architektury wiejskiej województwa zachodniopomorskiego”.

Celem konkursu było zgromadzenie i prezentacja prac o architekturze wsi, zaakcentowanie atrakcyjności terenów wiejskich Pomorza Zachodniego oraz zaangażowanie społeczności wiejskiej w promocję regionu.

Konkurs przebiegał w dwóch kategoriach: Obiekt architektury wiejskiej uwieczniony na fotografii oraz obiekt architektury wiejskiej wykonany formą dowolną – rzemiosło artystyczne. Do udziału w konkursie zaprosiliśmy wszystkich pełnoletnich mieszkańców obszarów wiejskich.

Laureaci konkursu odebrali nagrody podczas odbywających się we wrześniu XXV Barzkowickich Targów Rolnych „AGRO POMERANIA” w Barzkowicach.

KOMISJA KONKURSOWA W SKŁADZIE:

Sławomir Preiss Senator
Rzeczypospolitej Polskiej

Irena Agata Łucka Dyrektor
Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa
Rolniczego w Barzkowicach

Arkadiusz Żych Dyrektor
Wydział Programów Rozwoju Obszarów
Wiejskich, Urząd Marszałkowski Woje-
wództwa Zachodniopomorskiego

Przemysław Wraga Kierownik
Biuro do spraw Kultury, Wydział Kultury,
Nauki i Dziedzictwa Narodowego, Urząd
Marszałkowski Województwa Zachod-
niopomorskiego

Komisja wyłoniła następujących laureatów:

w kategorii **Obiekt architektury wiejskiej uwieczniony na fotografii**

- I miejsce** Artur Magdziarz, Ustowo, 70-001 Ustowo
tytuł pracy: *Kapliczka*
- II miejsce** Sebastian Czapiewski, 72-210 Dobra
tytuł pracy: *Kościół w Dobrej zainspirowany dymem*
- III miejsce** Karolina Stań, 72-130 Maszewo
tytuł pracy: *Puste gołębniki*
- Wyróżnienie** Aleksandra Cyglicka, Morzyczyn, 73-108 Kobylanka
tytuł pracy: *Tu była świątynia*

w kategorii **Obiekt architektury wiejskiej wykonany formą dowolną – rzemiosło artystyczne**

- I miejsce** Krzysztof Szymula, Chabowo, 74-202 Bielice
tytuł pracy: *Kościół w Chabowie*
- II miejsce** Amelia Hubert, Barzkowice, 73-134 Barzkowice
tytuł pracy: *Taki sobie kościółek...*
- III miejsce** Krystyna Badocha, 72-001 Kołbaskowo
tytuł pracy: *Pomnik nagrobny w kościele w Pargowie*
- Wyróżnienie** Aleksandra Cyglicka, Morzyczyn, 73-108 Kobylanka
tytuł pracy: *Kościół w Żukowie - brama wschodnia*

Gratulujemy Zwycięzcom!

*Szlakiem pereł architektury wiejskiej
województwa zachodniopomorskiego*

*Obiekt architektury
wiejskiej uwieczniony
na fotografii*

Miejsce
1

Kapliczka

*Kapliczka w pobliżu
wsi Orzechów gm.
Cedynia, 2010 r.*

Artur Magdziarz,
Ustowo

Miejsce
2

Kościół w Dobrej zainspirowany dymem

*Kościół pod we-
zwaniem św. Klary
w nocy - zima.*

Sebastian
Czapiewski,
Dobra

Miejsce
3

Puste gołębniki

Świerzno – dwór myśliwski Bogusława Bodo-von Fleminga. Północny bok dziedzińca z bramą wjazdową, po bokach gołębniki XVIII w. w formie ośmiobocznych wież.

Karolina Stań,
Ustowo

Wyróżnienie

Tu była świątynia

Dalewo gm. Marianowo.
Ruiny gotyckiego Kościoła z XIV w.
zbudowanego z kamieni polnych
i zburzonego w 1945 r.

Aleksandra Cyglicka, Morzyczyn

*Leśniczówka
Ginawa, Gm.
Węgorzyno
Wybudowana na
przełomie XVIII –
XIX w.
Tereny należące
do rodów We-
dlów i Borków.*

Bogdan
Bernat,
Winniki

Piękno ukryte w lesie

*Dawna własność
rodu Borków
i Wedłów, XIX
w. Kościół pod
wezwaniami Matki
Bożej Królowej
Polski
Brzeźnica gm.
Węgorzyno Dawna
własność rodów
Wedłów i Borków.*

Bogdan
Bernat,
Winniki

Kościółek na końcu świata

*Dawny klasz-
tor cysterek
z XIII wieku. Od
pierwszej połowy
XV wieku Kościół
murowany pw.
Niepokalanego
Poczęcia Naj-
świętszej Marii
Panny.*

Katarzyna
Czerkawska,
Marianowo

Kościół pw. NPNMP

*Kościół gotycki,
murowany po-
chodzący z XV w.
Obecnie to
obiekt zabytkowy
pod ochroną
prawa.*

Magdalena
Żyszczak,
Marianowo

Rzymsko – katolicki Kościół pw. Matki Bożej Bolesnej w Białej

*Młyn został
zbudowany na
rzece Krępie, obok
Jeziora Marianow-
skiego w 1923 r.
Prawdopodobnie
wcześniej w tym
miejscu stały
młyny klasztorne.
Obecnie mieści
się tam Gospo-
darstwo Agrotury-
styczne „Mriański
Młyn” utrzymane
w rustykalnym
stylu.*

Katarzyna
Czerkawska,
Marianowo

Młyn

*Ruiny gotyckiego
kościółka z XIV
wieku, wzniesio-
nego z kamienia
polnego.
Kościół został
zburzony pod-
czas II wojny
światowej.*

Katarzyna
Czerkawska,
Marianowo

Ruiny

*Zabytkowy dom
ryglowy,
Adres obiektu:
Dobropole 35
72-210 Dobra
k. Nowogardu.*

Sebastian
Czapiewski,
Dobra

Dom ryglowy i pompa

*Budynek Gim-
nazjum im. Unii
Europejskiej
w Dobrej.*

Sebastian
Czapiewski,
Dobra

Gimnazjum w Dobrej

Widzieńsko zimą

Stara leśniczówka w Widzieńsku Obecnie muzeum i agroturystyka.

Joanna Matulka,
Żarnowo

Dom „Pod Kasztanem” I

Stawno, budynek mieszkalny z około 1850 r. z niewielką bazą noclegową – gospodarstwo agroturystyczne.

Zuzanna Sikora,
Stawno

XXX

Kościół filialny pw. Św. Stanisława Kostki w Podańsku gm. Goleniów, 2009 r.

Artur Magdziarz,
Ustowo

Żyj kolorowo

Dom na Wolinie w pobliżu wsi Warnowo gm. Wolin, 2010 r.

Artur Magdziarz,
Ustowo

Izba „Pod Kasztanem”

Stawno, budynek gospodarczy z około 1880 r. Obecnie w budynku istnieje pracownia rękodziela ludowego. Prowadzone są warsztaty sianoplotów, bukieciarstwa, wikliniarstwa, ceramiki.

Zuzanna Sikora,
Stawno

Kapliczka przydomowa

Kapliczka przedstawiająca Chrystusa Frasobliwego Rzeźba w drewnie, dąb Wykonana przez autora zdjęcia.

Jan Zięciak,
Wołczkowo

Dworski bal

Świerżno – dwór myśliwski Bogusława Bodo-von Fleminga. Fragment malowideł z sali balowej mieszczącej się w skrzydle południowym, umieszczonych na drewnianym sklepieniu.

Karolina Stań,
Maszewo

Kościół w Krępcewie

Krępcewo – XV wieczny kościół z wyposażeniem renesansowo-barokowym. Widok na wieżę Kościoła.

Karolina Stań,
Maszewo

Kościół w Sadłowie

XVI wieczny kościół filialny ewangelickiej parafii w Suchaniu. Późnogotycka budowla salowa z kamienia. Wieża dostawiona w połowie XIX wieku (neogotyck).

Bartosz Skrypski,
Suchań

Kościół w Jesionowie

XIII wieczny Kościół przebudowany w 1872 roku poprzez wzniesienie wieży z ciosów granitowych i z cegły.

Bartosz Skrypski,
Suchań

Mleczarnia w Sownie

Budynek XIX wiecznej mleczarni w miejscowości Sowno, zachowany w niezmienionej architekturze, własność prywatna.

Maria Skórzewska,
Sowno

Leśniczówka w Sownie

Budynek XIX wiecznej leśniczówki w miejscowości Sowno, gm. Stargard Szczeciński. Konstrukcja drewniana zachowana w niezmienionej architekturze, własność prywatna.

Maria Skórzewska,
Sowno

Biblioteka publiczno-szkolna w Jesionowie

Biblioteka publiczno – szkolna oraz siedziba stowarzyszenia „Jesion”.

Bartosz Skrypski,
Suchań

Dom w Strumianach

Dom w miejscowości Strumiany, gm. Stargard Szczeciński, zbudowany w konstrukcji szachulcowej w połowie XIX wieku i podlegający ochronie jako obiekt zabytkowy.

Maria Skórzewska,
Sowno

Gospodarstwo 7 ogrodów Domek ogrodnika

Domek wybudowany z cegły rozbiórkowej w 2005 r. Podwórko wybrukowane zostało kamieniem polnym.

Grażyna Kubiel,
Łowicz Walecki

Gospodarstwo 7 ogrodów Domek Młynarza

Domek wybudowany w 2005 r. z cegły rozbiórkowej. Kocioł młynarski symbolizuje pracę młynarza, obok gniazdo bociana.

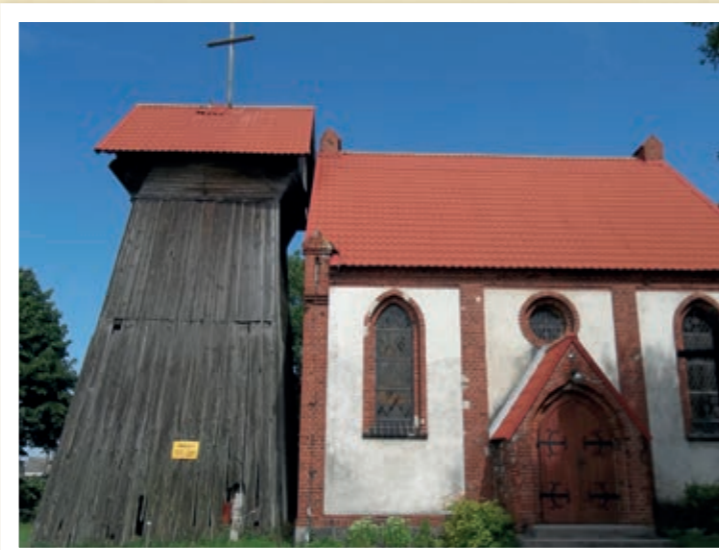
Grażyna Kubiel,
Łowicz Walecki

Gospodarstwo 7 ogrodów Wieża Krawca

Wieża krawca powstała w 2009 r. – osobne mieszkanie. Kamień, cegła i kwiaty.

Grażyna Kubiś,
Łowicz
Watecki

Dzwonnica w Lubowie

*Dzwonnica w Lubowie gm, Stargard Szczeciński
Konstrukcja drewniana z XVIII w.*

Katarzyna Bartoń,
Grzędzice

Zamek w Pęzinie

XIV wieczny zamek w Pęzinie. Zabytkowa wieża oraz XIV wieczna renesansowa część zamku.

Seweryn Odzioba,
Suchań

Zapomniana furтка

Żukowo gm. Suchań, Kościół późnogotycki, kamienny z XV w., otoczony kamiennymi murem z trzema bramami.

Aleksandra Cyglicka,
Morzyczyn

Budynek Gospodarczy w Smogolicach

Smogolice, gm. Stargard Szczeciński. Budynek gospodarczy z XIX wieku, konstrukcja kamienna. Zachowany w niezmiętej architekturze, własność prywatna.

Katarzyna Bartoń,
Grzędzice

Młyn w Poczerninie

Dawny Młyn nad Iną z XIX wieczną zabudową, m.in. dom mieszkalny w konstrukcji ryglowej, w miejscowości Poczernin. gm. Stargard Szczeciński.

Katarzyna Bartoń,
Grzędzice

Pałac w Barzkowicach

Barzkowice, gm. Stargard, Pałac w stylu eklektycznym z XIX wieku znajduje się w Parku z cennymi okazami drzew.

Aleksandra Cyglicka,
Morzyczyn

Kuchnia

Kuchnia duża w chałupie z piecem czynnym chlebowym. Wyposażenie kuchni pochodzi z okresu kiedy wybudowano dom.

Robert Szymanowski,
Trzebiatów

Wiata grilowa przy budynku mieszkalnym w Skalinie.

Urszula Dawiskiba, Skalin

Wiata grilowa

Zabytkowy kościół w Kunowie

Zabytkowy Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła w Kunowie.

Urszula Dawiskiba, Skalin

Budynek wcześniej pełnił funkcję spichlerza zbożowego. W 2002 r. został przebudowany i zmodernizowany na pokoje gościnne z jadalnią oraz sklep.

Franciszek Wolarek, Wygon

Spichlerz zbożowy z 1903 r. zmodernizowany na pokoje gościnne, jadalnię i sklep

Budynek wcześniej pełnił funkcję spichlerza zbożowego. W 2002 r. został przebudowany i zmodernizowany na pokoje gościnne z jadalnią oraz sklep.

Franciszek Wolarek, Wygon

Spichlerz zbożowy z 1903 r.

Stodoła przy budynku mieszkalnym w Skalinie.

Urszula Dawiskiba, Skalin

Stodoła

Kościół szachulcowy wybudowany w 1769 r. kryty strzechą z trzciny.

Zbigniew Góralski, Karsinka

Kościół w Garbnie

Stodoła z 1900 r. Wykorzystywana jest jako pomieszczenie magazynowe. Planowana jest jej modernizacja na sale spotkań i pokoje gościnne.

Franciszek Wolarek, Wygon

Stodoła z 1900 r.

XIX wieczny pałac znajduje się w malowniczej wsi Małkocin.

Karolina Wojda, Małkocin

Pałac z mojej perspektywy

Stara Kuźnia

Budynek Starej Kuźni w miejscowości Świeszewo gm. Gryfice.

Małgorzata Chabowska, Świeszewo

Kościół Parafii Świeszewo

Kościół Parafialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej z 1696 r., Świeszewo gm. Gryfice.

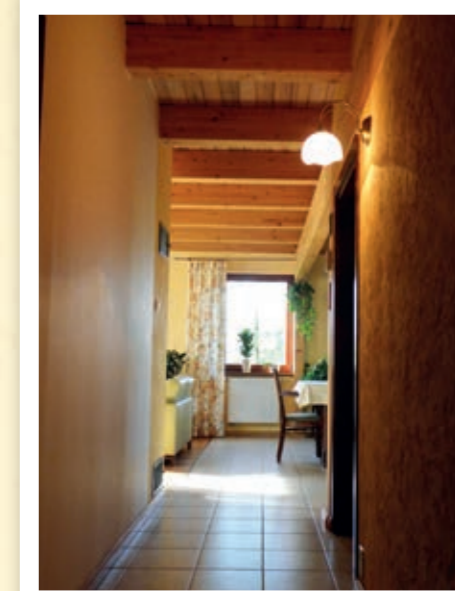
Małgorzata Chabowska, Świeszewo

Siedlisko Orlik w Dolinie Płoni Villa

Villa Orlik harmonijnie łączy nowoczesność z tradycją. Obok wejścia do pensjonatu na elewacji zastosowano dwa tradycyjne motywy budownictwa pomorskiego: kamień polny i drewno.

Alicja Wilczkiewicz, Chrapowo

Siedlisko Orlik w Dolinie Płoni Dworek

We wnętrzu Dworku Orlik najbardziej charakterystyczny jest drewniany strop wsparty na równoległych belkach ściwkowych, w ciepłym, naturalnym kolorze drewna.

Alicja Wilczkiewicz, Chrapowo

Dom zarządcy majątku Ziemskiego rodu Borków

Dom zarządcy majątku ziemskiego Rodu Borków w miejscowości Świeszewo gm. Gryfice.

Małgorzata Chabowska, Świeszewo

Siedlisko Orlik w Dolinie Płoni

Siedlisko Orlik to pensjonat ekoturystyczny złożony z dwóch współczesnych budynków (2004 i 2010) nawiązujących architekturą do tradycji szachulcowego budownictwa pomorskiego.

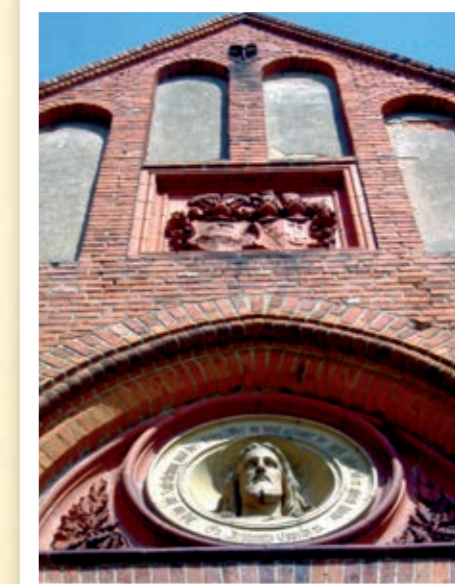
Alicja Wilczkiewicz, Chrapowo

Wiejska sielanka

Dwór z XIX w. w Rusinowie gm. Świdwin.

Andrzej Jagodziński, Rusinowo

Zadumany

Neogotycki kościół pw. Św. Piotra i Pawła, wzniesiony w XIX w., płasko-rzeźba zwieńczająca drzwi oraz herb.

Amelia Hubert, Barzkowice

**I zostanie tylko kamień
na kamieniu**

*Zabudowania gospodarcze na terenie
byłego PGR w Barzkowicach.*

Amelia Hubert,
Barzkowice

*Szlakiem pereł architektury wiejskiej
województwa zachodniopomorskiego*

*Obiekt architektury wiejskiej
wykonany formą dawalną
– rzemiosła artystyczne*

Miejsce
1

**Kościół
w Chabowie
płaskorzeźba**

*Kościół Filialny
w Chabowie
z ok. 1840 r.
p.w. Najświętszej
Marii Panny Matki
Kościoła.*

Krzysztof Szymu-
ła, Chabowo

Miejsce
2

**„Taki sobie kościółek...”
obraz malowany na szkle**

*Neogotycki kościół pw. Św. Piotra i Pawła,
wzniesiony w XIX w. usytuowany w Barzko-
wicach, widok od frontu.*

Amelia Hubert, Barzkowice

Miejsce
3

Pomnik nagrobny w kościele w Pargowie (gm. Kolbaskowo)
akwarela

Kościół powstał w XIII w. Obecnie jest w ruinie. Pomnik nagrobny został wmontowany w fasadę kościoła. Zachował się herb rodzinny von Blumenthal.

Krystyna Badocha,
Kolbaskowo

Wyróżnienie

Kościół w Żukowie - brama wschodnia
obraz olejny

Kościół kamienny, późnogotycki z XV w. otoczony kamiennym murem z trzema bramkami Żukowo gm. Suchań.

Aleksandra Cyglicka, Morzyczyn

Kościół powstał w połowie XIII w. W XVIII w. dobudowano wieżę.

Krystyna Badocha, Kołbaskowo

Kościół w Kołbaskowie
akwarela

Kościół powstał w XVI w., kilka razy był remontowany, a także dobudowano zakrystię.

Krystyna Badocha, Kołbaskowo

Kościół w Jarszewie Gm. Kamień Pom.
akwarela

Drewniana dzwonnica obraz olejny

Dzwonnica przy Kościele w Brudzowicach gm. Suchań. Dzwonnica jest drewniana, Kozłowa, z pierwszej połowy XIX w.

Aleksandra Cyglicka, Morzyczyn

Kościół w Dzwonowie
obraz malowany akrylem

Kornelia Modrzejewska, Chociwel

Dobropole 35, 72-210 Dobra k. Nowogardu Praca wykonana pastelami suchymi

Sebastian Czapiewski, Dobra

Dom ryglowy w Dobropolu
obraz malowany pastelami

Marianowo, pow. stargardzki Fragment zabudowań klasztornych Opactwa Cysterek z XIII w.

Aleksandra Cyglicka, Morzyczyn

Dokąd prowadzą te drzwi
obraz olejny

Kościół w Marianowie
obraz malowany akrylem

Kornelia Modrzejewska, Chociwel

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Urząd Marszałkowski
Województwa Zachodniopomorskiego

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: **Europa inwestująca w obszary wiejskie**
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - **Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi**